

BILAG

TIL

BERETNING

TIL

FOLKETINGET

AFGIVET AF

DEN AF TINGET UNDER 25. OKTOBER 1950 NEDSATTE
KOMMISSION I HENHOLD TIL GRUNDLOVENS § 45

XII

SUPPLEMENT TIL DE TIDLIGERE AFGIVNE BERETNINGER I—III VEDRØRENDE FORHOLDENE VED DANMARKS BESÆTTELSE DEN 9. APRIL 1940

TYSKE DOKUMENTER
(MED DANSK OVERSÆTTELSE)

J. H. SCHULTZ A/S
UNIVERSITETS-BOGTRYKKERI
KØBENHAVN
1951

43.

General v. Kaupischs korpsbefaling nr. 3 med 1 bilag angående Danmarks besættelse.

21. marts 1940.

Afskrift.

Chefsag ¹⁾

DEN XXXI HØJERE KOMMANDO TIL
SÆRLIG ANVENDELSE

Ia Nr. 123/40 g. Kdos. Chefs.

Tilintetgøres straks med alle bilag i
tilfælde af fjendtligt overfald.

H[oved]kv[arteret], den 21. marts 1940.

30 eksemplarer.
— eksemplar.

Korpsbefaling nr. 3.

- I. Hvis Føreren bestemmer, at Danmark skal besættes, gælder følgende befaling.
- II. *Den højere kommando XXXI's opgave* består i overrumplende og såvidt overhove-

det muligt fredeligt at besætte Danmark. Eventuel modstand fra danske militære styrkers side skal brydes hensynsløst.

Bil. III. Muligheder for fjendtlige afværgeforanstaltninger, se bil. 1.

IV. Troppernes ledelse og optræden, særlig under kvarterophold, indtil videre krigsmæssig.

Der skal til enhver tid regnes med engelske flyverangreb.

V. Operationen („Weserübung Süd“) begynder i form af overfald

den..... dag („Weserdag“)

..... kl. („Wesertid“)

Urene stilles efter
tysk radio.

Alle afdelingers opgave består i at rive operationen fremad i eet tag ved dristig, besluttsom handling og ikke at lade den komme til stilstand, før alle de stillede opgaver er afsluttet.

1.) Den forstærkede 198. inf. div. besætter Sjælland.

Besiddelsen af denne ø med København og hovedparten af de danske militære styrker er forudsætning for beherskelsen af gennemsejlingerne gennem Øresund og Store Bælt og for Danmarks fredeliggørelse.

Med det formål lander overraskende til „Wesertid“:

a) I København: 1 forstærket batl. med radiomateriel (med „Hansestadt Danzig“ fra Travemünde).

Hensigten med denne landing er at give den tyske gesandts fordring særligt eftertryk.

Bataillon indretter sig herved straks til et længere forsvar, nemlig enten omkring landgangsstedet eller efter overrumpling af vagten i Citadellet (Kastellet). (Rekognosceringsresultater vil senere blive meddelt).

b) I Gedser fra Warnemünde på 2 færges:

1 forstærket batl., derhos 1 mot[oriseret] m[askin]g[evær] k[ompagni],

(dels kørende, dels motoriseret, afdelinger af infanteri på cykle).

I Gedser skal færges og skibe straks beslaglægges!

De på begge de første færges indskibede bevægelige styrker når så hurtigt som muligt Vordingborg. De forhindrer, at broerne syd for Vordingborg bliver ødelagt. Med det formål, forhandling med Vordingborgs kommandant; det kommer an på at vinde tid.

c) I Korsør fra Kiel med understøttelse af søstridskræfter:

Divisionschefen med afdelinger af staben,

1 regimentsstab,

1 forstærket bataillon,

radiomateriel.

Opgave: Rask danne et brohoved, beslaglægge alle disponible færges og skibe og dermed sikre overførelsen af de med søtransportafdelinger fra Kiel til Korsør følgende afdelinger.

Rekognoscering mod Ringsted, Roskilde.

d) På øen Fyn i Nyborg fra Kiel med 2 minestrygere, 1 damper („Claus v. Bevern“):

Nogle skyttedelinger (ca. 150 mand).

Disse besætter og holder havnen mod eventuelle angreb, beslaglægger straks færges og skibe og hindrer udløbet af skibe såvel som danske ødelæggelser af krigs- og handelsvigtige anlæg.

Der følger:

- a) *Til Korsør*: Bevægelige styrker: (1 m[askin]g[evær] bataillon, (med undtagelse af 1 kompagni),
 1 panserafværgekompagni,
 1 pionerkompagni på lastbiler,
 dele af divisionsstaben).
 1 forstærket infanteriregiment (sammensætning til søtransport)
 på *søtransportafdeling* (damper Leuna, Buenos Aires, Cordova, Entrecios),
 fra Kiel (indskibningsbegyndelse W-dag, kl. 4,00, sluse Holtenau).
- b) *Resten af divisionen* (1 infanteriregiment, artilleriregiment (med undtagelse af 1 afdeling),
 restgrupper af søtransportafdelingen, etapetjenesten, forsåvidt ubetinget
 nødvendigt)

over Gedser.

Skulle broerne syd for Vordingborg være ødelagt (straks radiomelding til 198. div. gennem de ved Gedser landede tropper!), besætter de med de første færger landsatte tropper de vigtigste punkter på Lolland og Falster (sammenl. bilag 2).

De omkring og syd for Warnemünde tilbageblevne afdelinger transporteres i dette tilfælde til rådighed for den højere kommando først til omegnen af Flensborg, hvorfra de føres videre til Jylland (jernbanetransport forberedes).

De i Korsør landsatte afdelingers opgave består i snarest sammen med nogenlunde kampdygtige afdelinger at støde frem til Københavns vestlige forsvarslinie og at optage forbindelsen med den i København landsatte bataillon. Forbindelse optages. Rekognoscering også hen imod nordvestfronten.

Skulle Københavns vestfront blive alvorligt forsvaret, skal denne ikke angribes, men indesluttet.

Indsættelse af bombeafdelinger skal da gøre den danske regering mør.

Forsvarer fæstningen sig ikke, bliver divisionens hovedstyrke foreløbig udenfor København. Kun ca. 1 forstærket regiment (udvalgte batailloner) holder sig rede til indmarch i København; forbindelsen med den landsatte bataillon skal oprettes.

Om eventuel indkvartering af tropper i København følger befaling.

2.) *Til besættelse af Jylland* indsættes 2 angrebsgrupper. Begge støder så hurtigt som overhovedet muligt frem mod Nordjylland.

A.) *Den forstærkede 170. inf. div.* (tropper se bilag 5) med hovedstyrken fra rummet syd og sydøst for Flensborg over linierne

Aabenraa—Tønder,

Kolding-Aa — Königsau („Kongea“) afsnittet mod Viborg, Aalborg og Skagen.

Tyngdepunkt mod højre indtil Vejle, derpå retning Viborg, Aalborg.

a) Afgørende for, at den 170. divisions opgave lykkes, er:

aa) den hurtige overvindelse af de til grænseforsvaret indsatte danske styrker og enhver art spærringer;

bb) rask gennembrud gennem en eventuel modstandslinie i Kongea-afsnittet og

cc) den sikre besiddelse af

overgangen over Lille Bælt til Fyn ved Middelfart, af Viborg, senere af Aalborg.

b) Med dette formål for øje når divisionen på Weserdag med de *forreste motoriserede afdelinger* hovedlinien Randers-Viborg-Ringkøbing,

med de ikke motoriserede og ikke kørende tropper
egnen omkring Haderslev og Ribe.

Hvis de danske baner kan benyttes, er det hensigten at føre disse tropper med
jernbanetransport frem mod nord. (Forberedes).

- c) *For at erobre broen over Lille Bælt* lander på Wesertid 3 forstærkede kompagnier med pionerdeling og radiotrop (med damper „Rugard“ og 3 minestrygere, beskyttet af ubådsjagere og 2 forpostbåde) ved broen.

Befaling: Sikre broen, holde den, indtil divisionen indtræffer, og derpå besætte den.

Divisionen sørger for, at der garanteres rettidig understøttelse fra landkommandoens side.

Den rekognoscerer på Fyn, i det mindste til Odense, om muligt til Nyborg.

- d) Divisionen understøtter, om påkrævet, skyttebrigaden ved eventuelle kampe, for at denne brigade hurtigst muligt kan komme fremad.

- e) Divisionen *besætter* på Weserdag først Kolding, derpå Aarhus og Ringkøbing; den optager på Weserdag i Viborg *forbindelse* med skyttebrigaden; den når senest på Weserdag + 1 dag broen ved Oddesund og afløser der skyttebrigadens sikringer;

den besætter tidligt på Weserdag + 1 dag Tyborøn.

Tyborøn anløbes på Weserdag + 1 dag kl. 8,00 af marinestridskræfter og spærres ud mod havet.

Havnekommandant og havnekaptajn indsættes gennem marinen.

Divisionen når på Weserdag + 1 dag eller Weserdag + 2 dage Aalborg, Frederikshavn og Skagen.

Der må regnes med tilbagetrækning af skyttebrigaden.

- f) Esbjergs besætning (forstærket kompagni af Göring-regimentet, sml. B. c) er efter ankomsten til Esbjerg underlagt den 170. division.

Grundet på den militære og økonomiske betydning af denne havneby, som ligger i gunstig rækkevidde for engelske luftstridskræfter, skal luftskytsbeskyttelse sikres snarest muligt, nemlig på Weserdagen med mindst 2 s[være], 1 l[et] batt[eri],

fra Weserdagen om aftenen med en luftskytsafdeling (med undtagelse af 1 l[et] batteri, som forbliver ved Middelfart).

Esbjerg vil endvidere på Weserdagen, 6 timer efter Wesertid, blive anløbet af marinestridskræfter og spærret ud mod havet.

Havnekommandant og havnekaptajn indsættes gennem marinen.

- B.) *Den forstærkede 11. skyttebrigade*, undergivet den højere kommando XXXI, støder over Padborg-Rends til Løgumkloster

og når i eet stræk over Rødding-Ribe, Herning-Skjern

med hovedstyrken *Viborg* og derfra endnu på Weserdagen *Aalborg*.

Det er for operationen Weserübung Nord af afgørende betydning at nå Aalborg på Weserdagen og med luftskyts at sikre det vigtige luftstøttepunkt Aalborg senest på Weserdag + 1 dag om morgenen.

- a) Brigaden tager den længere vej for ikke som følge af den i de første timer mulige modstand i den østlige del af Jylland og ved Tønder at tabe tid.

- b) Kampdygtige afdelinger støder frem over Holstebro, Struer nord om Limfjorden mod Aalborg. Ved Oddesundbroen skal sikringer efterlades.

- c) *Esbjerg* (havn, lufthavn og telegrafstation) skal så hurtigt som muligt besættes af det til dette formål anviste forstærkede motorcykle-skyttekompagni af regiment Göring. Dette kompagni er, efter ankomsten til Esbjerg, underlagt den 170. division. (Sml. A. f.).

- d) På Weserdag + 1 dag indtager brigaden med afdelinger Frederikshavn, Skagen, Hirtshals (her kabel til England og Norge!)

- C.) Den 11. skyttebrigade har på Weserdagen *fremrykningsret*.

D.) *Skillelinie* mellem marchgruppe A (motoriseret) af den 170. division og den forstærkede 11. skyttebrigade m. h. t. opstilling og fremrykning (kun på Weserdagen):

Vejen Husum — Flensborg til Flensborg sydvest, udelukkende (11.) — Flensborg vestrand (170.) — Harreslev (11.) — Nyhus (11.) — Bovmark (11.) — Vejen over Tinglev til Ravsted (11.) — Agerskov (170.) — Gøttrup (øst for Toftlund (11.) — Rødning (11.) — Brørup (11.) — Hindum (øst) Grindsted (11.) — Brande (11.) — Ikast (11.) — Viborg (vestlige halvdel (11.).

E.) *For begge angrebsgrupper:*

- a) *Grænseoverskridelse* på Wesertid på mindst 7 steder (inkl. jernbane-pansertog). Åbnes (gennem 170. div. på 6 steder, gennem skyttebrigaden syd for Rends) gennem stødtropper; såvidt muligt med panser-patroljevogne bagved; derpå motoriserede afdelinger; hvis påkrævet, nogle panservogne (ankomst Flensborg banegård kl. 4,30, Nybøl banegård først kl. 6,30).
Sprængning af de nær grænsen liggende broer skal forhindres!
- b) *Stødtropper osv. føres frem, angrebstropper gøres klar, således at overrumplingen sikres.*
- c) *Jernbane-pansertog* ankommer kl. 5,00 på Flensborg og Nybøl banegård og overskrider på Wesertid grænsen i retning mod Kolding og Esbjerg.
- d) Ved grænseovergangene bliver *officersvagter* tilbage med særlig instruks (befaling følger); de afløses endnu på Weserdagen af officersvagter fra det X. armékorps reservetropper og følger derpå deres egne tropper.

F.) Besættelse af vigtige byer osv., forsåvidt det ikke hidtil er blevet omtalt, se bilag 2.

3.) *Fra luftvåbnet medvirker:*

- a) 2. gruppe Heinkel af 10. eskadrille, underlagt den højere kommando XXXI;
- b) 2 grupper af kampeskadrille 4, anvist til samarbejde,
- c) I. [deling af] 8. luftskytsafdeling,
I. [deling af] 19. luftskytsafdeling, (hver 3 s[være], 2 l[ette] batterier) underlagt (se bilag 5);
- d) Luftlandeaftdeling Aalborg ifølge særbefaling.
Lyskendings signaler må kendes overalt!

Ad a) Indsættes til rekognoscering over hele det danske område.

Nedkastning af meldinger til divisionsstabene og fortroppernes førere såvel som kendetegning af den forreste linie skal til stadighed sikres.

Ad b) Kampeskadrille 4 er parat til overalt, hvor situationen kræver det, at gribe ind med overlegen styrke og at sønderbryde eventuel opdukkende modstand. Skulle indsats blive nødvendig, skal virkningen af et bombeangreb udnyttes hurtigt og hensynsløst. Utvetydig kendetegning af den forreste linie er i dette tilfælde særlig vigtig.

Ad c) Om eventuel indsats af luftskyts-afdelingerne *indtil* Weserdagen følger befaling. Begge afdelinger støder på Wesertid, underlagt angrebstropperne, sammen med disse ind i Jylland.

Der skal indsættes:

- a) I. [deling af] 8. luftskytsafdeling gennem 170 div. på *Weserdagen* med 2 s[være], 1 l[et] batteri ved Esbjerg, med 1 l[et] batteri ved bæltbroen ved Middelfart,
Fra *Weserdagen om aftenen* [tager] afdelingen, med undt. af det l[ette] batteri ved Middelfart, [opstilling] omkring Esbjerg.
- b) I. [deling af] 19. luftskytsafdeling gennem 11. skyttebrigade senest på *Weserdagen* + 1 dag tidligt ved Aalborg (sml. 2. B).

4.) *Medvirkning af søstridskræfter* se tidstabel bil. 3.
(Bil. 3 er ikke vedlagt denne afskrift).

5.) *Hyppige meldinger!*

Principielt skal der meldes *hver 2. time.*

Desuden skal der meldes straks:

- a) *Gennem den forstærkede 198. div.:*
Ankomsten til København (særskilt for fortropperne og div[isionen]).
Gedser, Korsør og Nyborg,
Ringsted og Vordingborg,
Køge, Roskilde, Holbæk, Frederikssund, Helsingør.
 - b) *Gennem den forstærkede 170. div.:*
Ankomsten til Middelfart gennem landgangskommandoen, til Aabenraa, Tønder,
Haderslev, Kastrup og Ribe,
Kolding og Esbjerg,
Middelfart, Aarhus, Silkeborg,
Viborg, Ringkøbing og Odde-sund,
Aalborg og Skagen.
 - c) *Gennem den forstærkede 11. skyttebrigade:*
Ankomsten til Løgumkloster,
Ribe, Skern,
Herning, Holstebro,
Odde-sund, Viborg, Aalborg.
- 6.) *Efterretningsforbindelser* se bil. 4.
- 7.) *Jeg befinder mig* med førergruppen fra Weserdag ÷ 3 [dage] i Hamborg (Hindenburg-kaserne, Bundesstrasse),
fra Weserdagen om aftenen i Flensborg.

sign. v. **Kaupisch.**

Afskriftens rigtighed bekræftes.

Ulæseligt navn.

Majør i. g.

¹⁾ Til aktstykke nr. 43 hører 5 bilag, men kun bilag 1 er påtruffet.

Bilag I

til operationsbefalingen (punkt III).

Afskrift.

DEN XXXI HØJERE KOMMANDO TIL
SÆRLIG ANVENDELSE

Hovedkvarteret, den 16. 3. 1940.

Ia Nr. 123/40 g. Kdos. Chefs.

Muligheder for fjendtlige modforholdsregler.

Danskeren har siden 1864 ikke ført nogen krig, er altså krigsuvant.

Den tyske soldat er ham i enhver henseende overlegen såvel i kampindstilling og „gå-på-lyst“ som i uddannelse og bevæbning.

De nedenangivne modforholdsregler er kun sandsynlige i tilfælde af, at den danske regering er besluttet på krig og har forberedt modforholdsreglerne.

I.) På Sjælland:

A. På Wesertid:

- a) *I Gedser:* Toldembedsmænd og stedligt politi, efter omstændighederne bevæbnet(?).

Telefonforbindelse med Vordingborg og København. Det kommer an på at forhindre advarsel.

- b) *I København*: Der skal regnes med modforholdsregler (angreb) fra *Danmarks stærkeste garnison*. (Generalkommando, den sjællandske divisions stab, livgarde-regiment, 1. regiment, gardeinfanteri-regiment, 1 feltartilleriregiment, ingeniør-regiment, luftskyts med 2 batterier)
luftskyts, hvis forhandlingerne ikke fører til målet.
Egen optræden: Forsvar såvidt muligt i Citadellet („Kastellet“).
Kampeskadrille 4 er parat til indsats.
- c) *I Korsør*: Der må regnes med bevæbnede told- og politivagter, efter omstændigheder med afdelinger af en bataillon af 5. regiment (garnison Slagelse). På sydsiden af havnen 2 [stk.] 9 cm skyts, nord for Korsør (på halvøen Halskov og syd derfor) lette morterer.

- B. 1.) *I ugunstigste tilfælde* kan den danske ledelse stræbe efter *straks* at tilintetgøre de landsatte enkeltstyrker gennem angreb for derved at umuliggøre yderligere landgang. Da en forlægning af Københavnstropperne til det indre af landet efter de hidtil foreliggende oplysninger dog ikke har fundet sted og, hvad bevægelige tropper angår, kun gardehusarregimentet synes at være disponibelt, skal der på landgangstidspunktet intetsteds *bortset fra København og Vordingborg* regnes med overlegne modforanstaltninger.
Det er muligt, at enkelte danske infanteribatailloner på cykle eller motorvogn sættes i bevægelse.
Forstærkning af den fjendtlige modstand i løbet af Weserdag og Weserdag + 1 dag synes derfor ikke udelukket.
- 2.) Med fremadskridende tilførsel og angreb af egne styrker kan det forventes, at de danske tropper trækker sig tilbage til landstillingen
Roskilde-Tune-Mosedø
 („Tune stillingen“), ikke armeret, dækninger i enkelte batteristillinger).
Det må forhindres, at der tages fast stilling i denne linie!
Næste modstandslinie sandsynligvis den „Gamle landfront“ nordvest og vest for København,
(i almindelighed linien Taarbæk-Buddinge-Rødovre-Avedøre).
Enkeltheder om København vil blive meddelt den 198. div.

II.) *I Jylland*:

A) *På Wesertid*:

- a) I umiddelbar nærhed af grænsen er der stationeret *toldfunktionærer* og *grænsegendarmeni* udrustet med infanterivåben og uddannet i sprængningstjeneste (rundt regnet 350 mand).

Disse er henvist til sammen med hæren at yde modstand. Det synes at være deres opgave at spærre grænsen ved sprængning af de vigtigste overgange. Dette må forhindres ved overrumpling!

Af hæren synes f. t. rundt regnet 500 mand (afdelinger af 6. regiment, jyske dragoner, fodfolks-pionerer, artilleri intet?) at være samlet i rummet *Søgaardlejren Tinglev*.

I Sønderborg: 1 bataillon af 2. regiment (underofficersskole).

I Tønder: f. t. tilsyneladende kun 2 komp[agnier] af fodfolkspi[onerer].

I Aabenraa: Jydske divisions stab? Vest for Aabenraa 2 luftskytsbatterier.

Det må antages, at disse styrker i ugunstigste fald vil yde modstand i forberedte feltmæssigt udbyggede stillinger i linien

Graasten-Lundtoft-Bajstrup-Jyndevad-Tønder?

I dette tilfælde kommer det an på at gennembyrde denne linie på de vigtigste punkter under stærk samling af styrkerne og ilden.

Ny modstand *mulig* i Gjelsaa-afsnittet (Haderslev-Ribe), derpå i Koldingaa-afsnittet-Kongeaafsnittet.

Rettidig besættelse af vigtige overgange over begge afsnit af 2. og 7. regiment med 2 artilleriafdelinger forekommer mulig (?)

Ved bæltbroen ved Middelfart skal der i ugunstigste tilfælde regnes med stærk modstand (angreb) af afdelinger af de forstærkede 2. og 7. regimenter.

Egen optræden: Forsvar til det yderste.

B. 1.) *Omkring Esbjerg:* feltstillinger. Her må på grund af denne plads' vigtighed for Danmark regnes med modstand.

2.) Skulle det også lykkes hurtigt at støde frem gennem Sønderjylland til Kongeaa-afsnittet, består dog i tilfælde af, at forhandlingerne glipper, den mulighed, at modstanderen samler de i Nørrejylland stående styrker (2 fodfolksregiment, afdelinger af et kavalleri-regiment, 1 art[illeri]reg[iment]) til ny modstand. Sandsynlig er i så fald modstand i linien

Malling-Skanderborg-Silkeborg-Holstebro,
derpå brohovedagtig samling omkring Viborg.

Der foreligger holdepunkter for, at der lægges stor vægt på en *sikring* af Aalborg, nord for Aalborg 1 fodfolksreg[iment]. Så meget des vigtigere er et rask fremstød derhen.

3.) Der består endvidere den *mulighed* (tegn herpå foreligger *endnu ikke*), at modstanderen vil forsøge under henholdende kamp i Sønderjylland at føre stærkest mulige afdelinger fra Midt- og Nørrejylland over Fyn til Sjælland for dèr at opnå en virksom modstandskraft. Bevægelser af de i Nørrejylland stående tropper mod syd vil *muligvis* kunne fortolkes i denne retning.

Det kommer da først rigtig an på hurtigt at trænge frem mod nord, at angribe de danske afdelingsstyrker enkeltvis og at slå dem, før de vil kunne forenes i retning mod Middelfart. Da man ikke kan regne med, at kampdygtige afdelinger af kampgruppe C vil komme på højde med Kolding før X + 1 + 2 [dage] om efterm., er beslutsom handling fra kampgruppe A's afdelingers side i så fald af afgørende betydning.